

Bijlage 2: Managementsamenvatting evaluatie opvangschepen

Inleiding

Sinds begin 2021 vangt de gemeente Huizen vluchtelingen op in de Werkhaven. In de winterperiode (van oktober tot april) kunnen daar op maximaal 2 riviercruiseschepen maximaal 200 vluchtelingen tijdelijk worden opgevangen. In 2023 heeft het COA de gemeente gevraagd om een opvangperiode van drie jaar mogelijk te maken. De tweede opvangperiode is inmiddels afgerond in april 2025.

Na afloop van elke opvangperiode is een evaluatie uitgevoerd. Ook dit jaar is een evaluatie gedaan, waarbij gekozen is voor een uitgebreidere opzet dan in voorgaande jaren. Deze evaluatie bestaat uit vijf onderdelen:

1. **Een enquête** onder omwonenden van het havengebied en een steekproef onder overige inwoners van Huizen, uitgevoerd door onderzoeksbureau Ipsos.
2. **Wijkgesprekken door Stichting Reindert** met buurtbewoners in en rondom het havengebied, om beter zicht te krijgen op zorgen, beleving en verwachtingen in de wijk. Stichting Reindert heeft op basis hiervan aanbevelingen geformuleerd over hoe een eventuele volgende opvangperiode beter georganiseerd kan worden.
3. **Analyse van politiecijfers over 2024** in Huizen, met specifieke aandacht voor de zorgen die zijn geuit in de petitie die tijdens de Commissie Sociaal Domein van 4 maart 2025 is aangeboden.
4. **Toetsing van de gestelde kaders** bij stakeholders en leden van de klankbordgroep.
5. **Ophalen van algemene ervaringen en suggesties** van deze betrokkenen.

De belangrijkste conclusies zijn per onderdeel samengevat in de volgende paragrafen. De onderliggende rapportages zijn opgenomen als bijlagen 2a t/m 2e.

1. Enquête onder omwonenden en inwoners Huizen

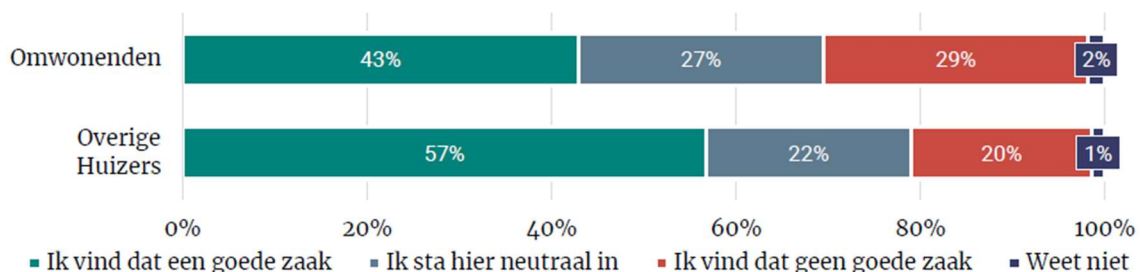
In opdracht van de gemeente Huizen heeft Ipsos I&O onderzoek gedaan naar de mening van inwoners over de opvang van vluchtelingen in de Werkhaven en een mogelijke volgende opvang in de winterperiode van oktober 2025 tot april 2026. Aan het onderzoek namen 452 omwonenden en 345 overige inwoners van Huizen deel.

Positieve grondhouding, maar waakzaam op knelpunten

Zowel omwonenden als overige inwoners zijn overwegend positief over de opvang. 43% van de omwonenden en 57% van de overige inwoners vindt de opvang een goede zaak. Daarnaast vindt een ruime meerderheid (63% resp. 69%) dat de gemeente hierin haar verantwoordelijkheid neemt.

Figuur 2.1: Sinds begin 2021 vangt de gemeente Huizen maximaal 200 vluchtelingen op in de Werkhaven. Op twee schepen worden vluchtelingen tijdelijk gehuisvest in de winterperiode van oktober tot april. Wat vindt u ervan dat de gemeente vluchtelingen opvangt op de opvangschepen in de Werkhaven?

Basis: Omwonenden (n=452) en overige inwoners van Huizen (n=345)



Ervaringen met de opvang: gemengd beeld

Bijna de helft van de omwonenden (48%) heeft ervaringen met de opvanglocatie, tegenover 23% van de overige inwoners. De ervaringen zijn gemengd: 15% noemt uitsluitend positieve ervaringen, zoals beleefde bewoners en geen overlast. Eveneens 15% noemt alleen negatieve ervaringen, vooral rond gevoelens van onveiligheid, overlast, asociaal gedrag en zwerfvuil. De meerderheid heeft zowel positieve als negatieve ervaringen. Toch ervaart 62% van de omwonenden (bijna) nooit overlast.

Draagvlak voor nieuwe winteropvang met voorwaarden

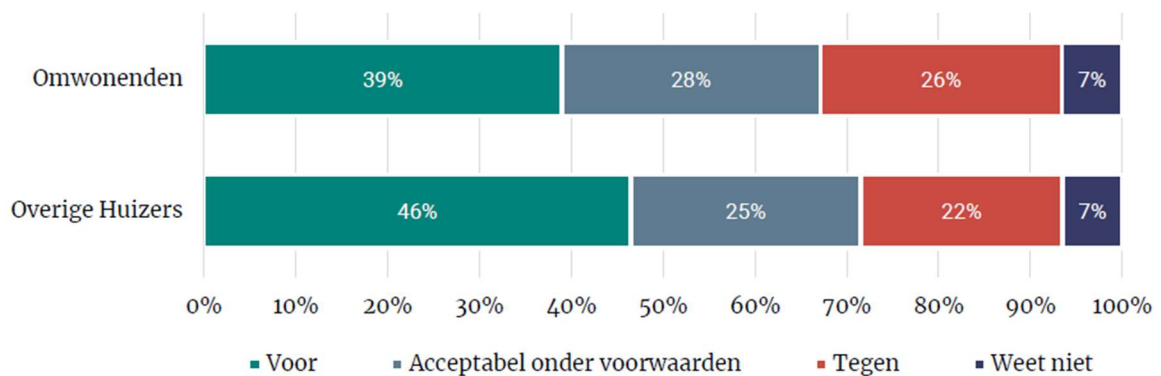
Een meerderheid van de inwoners is voorstander van of staat neutraal tegenover een volgende opvangperiode in de winter (39% omwonenden, 46% overige Huizers) of onder voorwaarden acceptabel (28%-25%). Draagvlak hangt sterk samen met persoonlijke ervaringen: voorstanders noemen morele plicht en weinig overlast; tegenstanders wijzen op ervaren overlast en vinden dat de wijk haar deel heeft gedaan.

Belangrijke voorwaarden voor draagvlak zijn:

- Beheersing van (mogelijke) overlast
- Tijdelijkheid (alleen in wintermaanden)
- De status van de bewoners, liever geen 'veiligelanders' of economische migranten opvangen

Figuur 3.1: Hoe staat u tegenover het opnieuw opvangen van maximaal 200 vluchtelingen op de opvangschepen in de Werkhaven tijdens de winterperiode van oktober 2025 tot april 2026?

Basis: Omwonenden (n=452) en overige inwoners van Huizen (n=345)



Omwonenden vaker ontevreden over communicatie vanuit de gemeente

27% van de omwonenden is ontevreden over de communicatie vanuit de gemeente, tegenover 16% van de overige inwoners. Redenen zijn onder meer te weinig of eenzijdige informatie, een gebrek aan inspraak en weinig vertrouwen in de gemeentelijke aanpak.

Kortom: er is draagvlak voor voortzetting van de opvang, mits aan duidelijke voorwaarden wordt voldaan. Heldere communicatie en aanpak van overlast zijn daarbij cruciaal.

2. Wijkgesprekken door Stichting Reindert

Om recht te doen aan de zorgen uit de buurt en om beter zicht te krijgen in wat er speelt in de wijk, heeft de gemeente Stichting Reindert gevraagd om in gesprek te gaan met bewoners van en rondom het havengebied. De gesprekken zijn bedoeld om dieperliggende zorgen, spanningen en mogelijke misverstanden boven tafel te krijgen, zodat op basis daarvan gericht kan worden gewerkt aan verbeteringen.

Top 5 Prioriteiten voor Gemeente Huizen

1. Borg de afspraak dat opvang, op deze locatie, beperkt blijft tot de wintermaanden.
2. Verbeteren van de communicatie vanuit de gemeente: structureel (bijvoorbeeld via maandelijkse nieuwsbrieven), tijdig en met openheid over besluiten en afwegingen. Maak aanpak van de beeldvorming onderdeel van de communicatiestrategie.
3. Uitbreiden van dagbesteding en activering van bewoners van de schepen: voorkom verveling en vergroot maatschappelijke participatie.
4. Vergroten van zichtbare veiligheid en handhaving: inzet van BOA's en wijkagenten wordt als geruststellend ervaren.
5. Inclusieve participatie van bewoners: herstructureer de klankbordgroep tot een representatieve vertegenwoordiging vanuit de wijk met heldere rollen en verwachtingen.

3. Analyse van politiecijfers over 2024 in Huizen

Er is gekeken naar maandelijkse politiecijfers in 2024 per wijk voor o.a. autokraak, geweld, bedreiging, diefstal, woninginbraak, vernieling, overlast (drank/drugs, geluid), verward gedrag en andere meldingen. De focus lag op buurten nabij de opvangschepen: Plaveen, Wolfskamer en Gooiershoofd. Met als hoofdvraag: "In hoeverre is een toegenomen onveiligheid aan te tonen in relatie tot de aanwezigheid van de opvangschepen?"

Conclusie:

Er is op basis van objectieve gegevens geen aantoonbare toename van onveiligheid in relatie tot de aanwezigheid van de opvangschepen. Hierbij moet worden aangetekend dat er een verschil is tussen objectieve veiligheid (cijfers) en subjectieve veiligheid (gevoelens). Hoewel de cijfers geen stijging tonen, zijn er wel zorgen en gevoelens van onveiligheid in de samenleving. De uitdaging ligt in het beter verbinden van deze twee perspectieven.

4.Toetsing aan de kaders

Samenwerkende partijen (COA, OOV, wijkagent, brandweer, BOA, havenmeester) en klankbordgroep is gevraagd om aan de hand van de vastgestelde kaders de opvangperiode te evalueren. Volgens de stoplichtmethode kon elke partij individueel scoren op de verschillende aspecten van de kaders. Vervolgens zijn de scores besproken in de klankbordgroep en zijn in samenspraak de collectieve scores toegekend. Hieruit blijkt dat de opvang binnen de kaders heeft plaatsgevonden. De hoofdscores zijn in onderstaande tabel weergegeven. De onderbouwing hiervoor wordt verder toegelicht hieronder. Per onderdeel zijn diverse opmerkingen en suggesties meegegeven en op sommigen onderwerpen waren de meningen verdeeld. Zie daarvoor bijlage 2b.

1. Locatie, termijn, aantal en afkomst	x		
2. Rollen/bevoegdheden COA en Gemeente	x		
3. Veiligheid en gezondheid		x	
4. Kosten en capaciteit	x		
5. Begeleiding en dagbesteding	x		
6. Participatie (en Klankbordgroep)		x	
7. Communicatie		x	

5. Algemene ervaringen en suggesties

Vanuit bijlage 2b zijn de belangrijkste opmerkingen samengevat.

Samenstelling en functioneren van de klankbordgroep

- De klankbordgroep wordt als formeel nuttig gezien, maar mist representativiteit.
- Er is behoefte aan jongere deelnemers en een bredere vertegenwoordiging uit de wijk.
- De rol van de klankbordgroep is niet altijd duidelijk.
- De hybride vergaderingen zijn soms moeilijk te volgen.
- Suggestie: duidelijke doelstelling, betere rolverdeling, actieve opvolging van meldingen en technische verbetering voor de hybride vergaderingen of besluiten volledig digitaal te gaan vergaderen.

Communicatie en informatievoorziening

- Communicatie bij de start van de opvang was laat en onvolledig.
- De mix van communicatiekanalen (brieven, website, Huizernieuws) is aanwezig, maar bereikt niet iedereen effectief.
- E-mailverkeer met de klankbordgroep werd aan het begin van de periode traag of niet opgevolgd.
- Suggestie: structurele communicatie, herhaalde informatie tijdens de opvangperiode, en regelmatig fysieke aanwezigheid in de wijk om met omwonenden in gesprek te gaan.

Veiligheid en leefbaarheid

- Ten opzichte van de vorige periode waren er meer meldingen van overlast, bedelen, en onveiligheidsgevoelens bij omwonenden.
- Incidenten werden soms te laat of onvoldoende opgepakt door COA of gemeente.
- Suggestie: snellere respons op signalen, betere monitoring van sociale media, en meer zichtbare beveiliging.

Samenwerking en afstemming

- De samenwerking tussen COA, gemeente en veiligheidspartners werd overwegend als goed ervaren.
- Wel waren er knelpunten in afstemming, zoals late betrokkenheid van sportadviesgroep of miscommunicatie over VOG's.
- Suggestie: vroegtijdige en duidelijke afspraken met alle betrokken partijen.

Activiteiten en dagbesteding

- Activiteiten zoals sport en taalmaatjes werden gewaardeerd, maar deelname was beperkt.
- Er waren minder middelen m.b.t sport dan voorgaande periodes
- Suggestie: eerder starten met activiteiten, bewoners actiever betrekken, en betere middelenvoorziening.

Evaluatie en criteria

- Er zijn geen duidelijke evaluatiecriteria vastgesteld binnen de klankbordgroep.
- Suggestie: vooraf vastleggen van meetbare criteria voor succes en veiligheid, samen met de klankbordgroep.

Verbinding met de buurt

- COA geeft aan dat meer contact tussen bewoners van de boot en inwoners van Huizen tot meer wederzijds begrip kan leiden.
- Suggestie: maandelijkse eetavonden, gezamenlijke activiteiten zoals vuilprikken, en helpen in het voedselbos.